

ที่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ท่าช้างวังหน้า

มิถุนายน ๒๕๐๐

เรื่อง ขอให้ปลดเปลื้องข้อห้ามจำหน่ายที่ดินตามพินัยกรรมของเจ้าพระยาเทเวศร์วงศ์วิวัฒน์

เรียน

โดยที่การพิจารณาเรื่องขอให้ปลดเปลื้องข้อห้ามจำหน่ายที่ดินตามพินัยกรรมของเจ้าพระยาเทเวศร์วงศ์วิวัฒน์นั้น มีปัญหาที่ต้องอ้างอิงกฎหมายอังกฤษบางประการ และโดยที่กฎหมายอังกฤษมิได้กล่าวถึงสิทธิของผู้รับประโยชน์จากทรัพย์สินซึ่งเป็นทายาทของผู้รับประโยชน์คนแรกไว้ว่า มีสิทธิบอกเลิกทรัสต์ได้แค่นั้นเพียงใดนั้น เพื่อประโยชน์แก่การพิจารณาของกรรมการร่างกฎหมาย กอง ๕ ในวาระต่อไป ข้าพเจ้ามีความเห็นส่วนตัวจึงใครขอเรียนให้ทราบดังต่อไปนี้

เมื่อปรากฏว่ากฎหมายอังกฤษมิได้บัญญัติไว้อย่างชัดเจนถึงสิทธิของผู้รับประโยชน์จากทรัสต์ซึ่งเป็นทายาทของผู้รับประโยชน์คนแรกและยังไม่บรรลุนิติภาวะว่าจะมีสิทธิให้ความยินยอมในการเลิกทรัสต์ได้เพียงใดแล้ว ในกรณีเช่นนี้ก็ต่ออาศัยหลักกฎหมายทั่วไปประกอบกับเจตนารมณ์ของการก่อตั้งทรัสต์เป็นหลักในการพิจารณา กล่าวคือ ในระบบทรัสต์ที่ให้ผู้รับประโยชน์แก่บุคคลหนึ่งบุคคลใดนั้น ผู้รับประโยชน์เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ผู้ก่อตั้งทรัสต์มุ่งหมายถึงและประสงค์ให้ทรัสต์นั้นมีผล ฉะนั้น ในกรณีที่ผู้รับประโยชน์ถึงแก่ความตายก็อาจถือได้ว่าความประสงค์ของผู้ก่อตั้งทรัสต์ได้บรรลุผลครบถ้วนแล้ว และวัตถุประสงค์ของทรัสต์นั้นก็ย่อมมีความสำคัญลดน้อยลงไป จริงอยู่ถึงแม้กฎหมายอังกฤษยินยอมให้มีการโอนทรัพย์สินโดยทางมรดกให้ก็ตาม แต่พึงระลึกว่า ผู้รับประโยชน์คนใหม่ซึ่งเป็นทายาทของผู้รับประโยชน์คนแรกนั้นอาจเป็นบุคคลที่ผู้ก่อตั้งทรัสต์มิได้มุ่งหมายไว้แต่แรกเริ่ม สิทธิของผู้รับประโยชน์คนใหม่จึงเปิดสิทธิทั่วไปตามกฎหมาย และอาจไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ของผู้ก่อตั้งทรัสต์ก็ได้ ฉะนั้น เมื่อคำนึงถึงลักษณะพิเศษของการก่อตั้งทรัสต์ตามกฎหมายแล้ว จึงอาจถือได้ว่า บรรดาทายาทของผู้รับประโยชน์ซึ่งเข้ามาแทนที่โดยทางมรดกมีความสำคัญน้อยกว่าผู้รับประโยชน์คนแรกซึ่งเป็นผู้ถูกเจาะจงจากผู้ก่อตั้งทรัสต์

ข้าพเจ้าเห็นว่า ในกรณีนี้ผู้รับประโยชน์ให้แก่บุคคลที่เจ้าพระยาเทเวศร์วงศ์วิวัฒน์ระบุไว้เท่านั้น หาได้รวมถึงทายาทโดยธรรมหรือโดยพินัยกรรมของผู้รับประโยชน์ไม่ และตามกฎหมายอังกฤษเมื่อบุคคลผู้รับประโยชน์บรรลุนิติภาวะแล้ว เขาก็มีสิทธิเลิกทรัสต์เสียได้ แต่ถ้าเขาตายไปก่อนใช้สิทธิบอกเลิกทรัสต์นี้ ทายาทของเขาซึ่งเข้ารับช่วงสิทธิทั้งหลายจากเขาไปก็ได้รับสิทธิที่จะบอกเลิกทรัสต์รวมไปด้วย แต่ถ้าทายาทนี้ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ก็ต้องให้ผู้แทนโดยชอบธรรมใช้สิทธิเลิกทรัสต์แทนตามหลักกฎหมายทั่วไป การที่จะตีความไปในทางที่จะไม่ให้ทายาทของ

ผู้รับประกันภัยบรรลุนิติภาวะเสียก่อน เป็นการตีความไปในทางตัดสิทธิของผู้รับประกันภัย ซึ่งถ้าเขาได้ใช้สิทธิก่อนที่คนใดคนหนึ่งจะถึงแก่ความตาย ทรัพย์สินก็เป็นอันเลิกไปเลย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) หยุต แสงอุทัย

(นายหยุต แสงอุทัย)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา